

Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

BARNE-, LIKESTILLINGS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET	
Arkivkode:	410.0
Dato:	15.11.10
Saksnr:	201003502-28

Deres ref: :

Vår ref: 10/3025-8/LRI

Oslo, 11.11.2010

UDIS HØRINGSSVAR - FORSLAG TIL REVIDERT FORSKRIFT OM RETTIGHETER OG BRUK AV TVANG UNDER OPPHOLD I BARNEVERNINSTITUSJON

Utlendingsdirektoratet viser til Barne-, likestillings og inkluderingsdepartementets høringsbrev med forslag til revidert forskrift om rettigheter og bruk av tvang under opphold i barnevernsinstitusjon (rettighetsforskriften). Departementet foreslår ikke i særlig grad å utvide adgangen til å bruke tvang, men ser et behov for å tydeliggjøre den adgangen til bruk av tvang som følger av gjeldende rett.

Utlendingsdirektoratet slutter seg til departementets forslag om endringer i rettighetsforskriften, og har få kommentarer til punktene i høringsbrevet.

Forslagene som fremmes vil få liten direkte betydning for Utlendingsdirektoratet, men kan indirekte få betydning for saksbehandlingen av søknader fra mindreårige asylsøkere som etter barnevernloven § 6-10 annet ledd, jf kapittel 5A, er bosatt i omsorgssentre. Statlig regionalt barnevern skal gi barn som har kommet til Norge og søkt beskyttelse uten foreldre eller andre med foreldreansvar, tilbud om opphold på omsorgssentre for mindreårige. Dette gjelder for barn som er under 15 år når søknaden fremmes. Endringene kan også ha betydning i forhold til enslige mindreårige asylsøkere som er plassert i institusjon etter barnevernloven § 5-9.

Enslige mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år vil normalt bo på et mottak spesielt tilpasset denne aldersgruppen, mens de venter på svar på søknaden om beskyttelse. Verken utlendingsloven eller utlendingsforskriften har bestemmelser som regulerer ansvarsforhold knyttet til innhold og kvalitet i mottakstilbudet, eller bestemmelser om rettigheter for enslige mindreårige under mottaksoppholdet. Utlendingsdirektoratet har derfor heller ikke anledning til å gjennomføre tvangsbruk som barnevernet har hjemmel for ved vedtak etter forskriften av 12.12.2002 nr.1594.

Det fremgår av høringsnotatet at noe av bakgrunnen for endringene i rettighetsforskriften er at barn i barnevernsinstitusjoner har større og mer komplekse problemer enn tidligere. Det er derfor viktig at de ansatte ved institusjonene utøver sitt skjønn på en god faglig og etisk måte.

Når det gjelder enslige mindreårige asylsøkere, kan vi ikke se at denne gruppen er spesielt drøftet i høringsnotatet. Dette er en svært sårbar gruppe med spesielle behov,

og etter vår oppfatning er det viktig at barnevernsansatte har kunnskap om asylsøkerprosessen og hvilke rettigheter og plikter barna har i forbindelse med behandlingen av saken.

Disse barna har en uavklart oppholdsstatus i Norge, og vedtak om opphold er derfor avgjørende for deres fremtidige livsløp og rettigheter i Norge. Etter vår oppfatning vil det derfor vært i barnas interesse at asylsaken behandles så raskt som mulig og blir opplyst etter beste evne fra søkerens side. I en vurdering av om det skal gjøres begrensninger i for eksempel retten til å bevege seg fritt utenfor institusjonen ut fra omsorgsansvaret, bør dette hensynet derfor tas i betraktning. Utlendingsdirektoratet har erfaring med at flere barn forsvinner fra mottak før de har fått avlagt asylintervju og gjennomført en eventuell aldersundersøkelse. De får dermed ikke anledning til å legge frem saken sin på en tilfredsstillende måte.

Noe på siden av de fremlagte forslagene om endringer i rettighetsforskriften, men som likevel er en relatert problemstilling, er direktoratets erfaring med at flere enslige mindreårige asylsøkere forsvinner fra asylmottak og senere blir pågrepet i organiserte kriminelle miljøer knyttet til narkotika og vinningskriminalitet. Mange har også tilsynelatende et annet formål med sitt opphold i Norge, og skaper store problemer for andre mindreårige beboere og ansatte ved mottakene. I tillegg foreligger det klare indikasjoner på at personer innenfor denne gruppen blir utnyttet til organisert kriminell virksomhet, og at de kan ha vært utsatt for menneskehandel.

Barnevernlovens bestemmelser om tiltak og tjenester gjelder for alle barn i Norge, også for enslige mindreårige asylsøkere i mottak. Utlendingsdirektoratet opplever at disse barna ikke får den oppfølgingen de har krav på og at sektoransvaret er uklart. Vi anbefaler derfor at disse problemstillingene blir utredet med sikte på en bedre lovmessig regulering.

Utlendingsdirektoratet har for øvrig ingen merknader til høringsnotatet.

Med hilsen

Ida Børresen
direktør

Gry Aalde
avdelingsdirektør